

แนวทางการส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับ
สถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี
Guidelines for Promoting The National Education Plan Driving into
Basic Education Schools in Saraburi Province

บัณฑิตา บุญธรรม,* ภัศยกร เลาสวัสดิกุล,** และเฉลิมชัย หาญกล้า***
Bunthita Boonthum, Phatsayakorn Laosawaddikul, and Chalermchai Hankla

Received: November 15, 2024 Revised: December 26, 2024 Accepted: January 8, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษากระบวนการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา และ 2. เสนอแนวทางการส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี จำนวน 172 คน สุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน จำแนกได้ดังนี้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 67 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 77 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำนวน 12 คน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดสระบุรี จำนวน 16 คน กลุ่มที่ 2 จำนวน 4 คน เครื่องมือในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ 1. แบบสอบถามระดับการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ จำนวน 60 ข้อ และ 2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 10 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2. แนวทางการส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนการศึกษา

* นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Graduate student in the Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

** อาจารย์ ดร. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Lecturer, Ph.D., Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Assistant Professor Dr., Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

แห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี ได้แก่ 1. การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2. การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมรักการอ่านและเสริมสร้างปัญญาด้วยสมาธิ 4. โครงการเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และ 5. สร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม

คำสำคัญ: การขับเคลื่อน, แนวทางส่งเสริม, แผนการศึกษาแห่งชาติ

Abstract

The purposes of this study were to: 1. examine the level of implementation of the National Education Plan in basic education schools, and 2. propose guidelines to promote the effective implementation of the plan at the school level. The sample was divided into two groups. Group 1 consisted of 172 administrators from basic education schools in Saraburi Province, selected through proportional sampling: 67 from Saraburi Primary Educational Service Area Office 1, 77 from Saraburi Primary Educational Service Area Office 2, 12 from the Saraburi Secondary Educational Service Area Office, and 16 from the Office of the Private Education Commission, Saraburi Province. Group 2 consisted of four qualified informants, selected for semi-structured interviews. Research instruments included: 1. a 60-item questionnaire on the implementation level of the National Education Plan, and 2. a 10-item semi-structured interview guide. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings revealed that: 1. the overall level of implementation of the National Education Plan in basic education schools in Saraburi Province was rated high; and 2. guidelines for promoting implementation at the school level included: (a) educational management to strengthen the stability of key national institutions and the democratic regime with the King as Head of State, (b) research and innovation to enhance national competitiveness, (c) promoting lifelong learning through reading and concentration-based activities, (d) expanding opportunities and equity in continuous access to quality education, and (e) fostering environmental awareness, morality, and ethics.

Keywords: Driving, Guidelines for Promoting, National Education Plan

บทนำ

จากรายงานผลการติดตามความก้าวหน้าของการนำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ไปสู่การปฏิบัติในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่า มีบางแผน/โครงการที่ไม่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานโดยตรง สำหรับหน่วยงานในระดับภูมิภาคและสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ครบทุกด้านครอบคลุมทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ ตามที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 แต่โครงการยกระดับคุณภาพการศึกษานั้นภาพรวมจึงมีร้อยละเฉลี่ยของการดำเนินการน้อยกว่าแผนงาน/โครงการอื่นๆ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติในระดับปฏิบัติที่มีส่วนใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด จึงเป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ และบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 4 ที่ได้บัญญัติไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานในสถานศึกษาและมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายหรือแผนงานต่าง ๆ ลงสู่การปฏิบัติ พระมหาสมบุรณ์ สุขโม (2557) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการวางกรอบทิศทางการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมายและนโยบายของรัฐ นอกจากนี้ ศศิธรดา แพงไทย (2559) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ต้องเท่าทันยุคของเทคโนโลยีและการเชื่อมโยงข้อมูล ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทอย่างเต็มที่และใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนนโยบาย รวมทั้งใช้เทคนิคการบริหารที่หลากหลายเพื่อนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับ Edwards & Shakansky (1978) ที่กล่าวว่า ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติไม่เพียงแต่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายที่ต้องปฏิบัติเท่านั้นแต่จะต้องเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่จะนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติให้บรรลุด้วย

การนำนโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัตินั้น ผู้บริหารทุกระดับต้องมีความเข้าใจและให้ความสำคัญกับแผน เพราะนโยบายและแผนเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์และสำคัญกับการบริหาร และเป็นหนึ่งในสี่ของปัจจัยการบริหาร ทั้งยังเป็นส่วนสำคัญหลักในการบริหารขององค์กรหรือหน่วยงานในทุกระดับ จากรายงานการวิจัยของ วชิระ พลพิทักษ์ (2563) เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการศึกษาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ในจังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จะเห็นได้ว่าการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติในพื้นที่ต่างกัมีระดับการขับเคลื่อนที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ ภราดร เสรีสมบุรณ์ (2560) เรื่อง การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลสู่การปฏิบัติในพื้นที่ระดับกลุ่มจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลสู่การปฏิบัติในพื้นที่ระดับกลุ่มจังหวัดของกลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย พบว่า แม้จะมีกลไกการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลสู่การปฏิบัติในพื้นที่ระดับกลุ่มจังหวัดที่ชัดเจน แต่การนำนโยบายไปปฏิบัติในเชิงพื้นที่ของแต่ละกลุ่มจังหวัดนั้นก็แตกต่างกัน

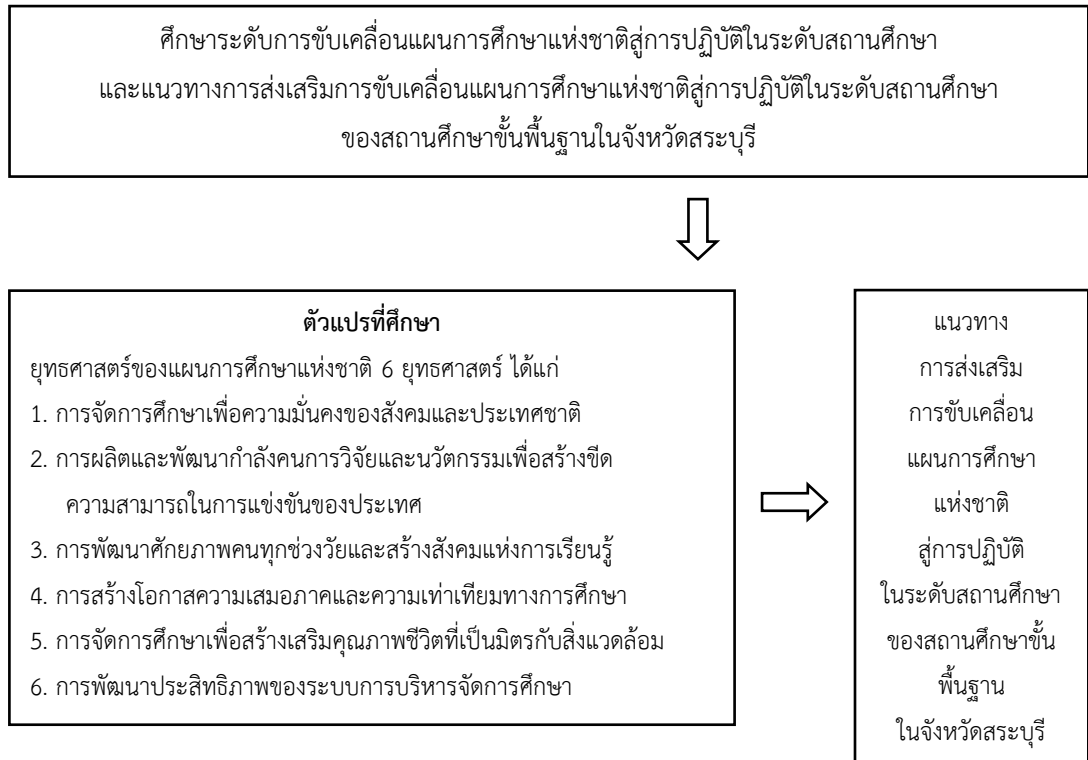
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี กำกับดูแลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี จำแนกตามสังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 118 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 135 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำนวน 21 โรงเรียน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี จำนวน 27 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 301 โรงเรียน ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งต้องนำนโยบายที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาปฏิบัติให้ได้ประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะต้องศึกษาเกี่ยวกับการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี เพื่อเป็นแนวทางประกอบในการวางแผนและปรับปรุงการดำเนินการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาในจังหวัดสระบุรีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาในระดับพื้นที่ที่มีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนในระดับต่าง ๆ ลงสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในจังหวัดสระบุรีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเสนอแนวทางในการส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี

กรอบแนวคิดของการการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี ซึ่งการศึกษครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดตามยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ดังนี้ 1. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ 2. การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3. การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4. การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา 5. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6. การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการศึกษา ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี จำนวน 301 คน ประกอบด้วย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 118 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 135 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำนวน 21 คน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี จำนวน 27 คน รวมทั้งสิ้น 301 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 172 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan (1970) จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการจับสลากสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนแต่ละสังกัด ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัด

สังกัด	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
สพป. สระบุรี เขต 1	118	67
สพป. สระบุรี เขต 2	135	77
สพม. สระบุรี	21	12
สช.	27	16
รวม	301	172

1.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี จำนวน 4 คน แบ่งเป็นสังกัดละ 1 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จากผู้บริหารที่มีผลงานการบริหารสถานศึกษาที่เป็นเลิศ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ สามารถเป็นตัวอย่างในการขับเคลื่อนบริหารงานตามนโยบายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2.1 แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี จำนวน 60 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.895

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

2.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 4 ข้อ

2.2.2 แนวทางการส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรีใน 6 ยุทธศาสตร์ จำนวน 6 ข้อ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและประสานกับผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ (Google Form) จำนวน 172 ฉบับให้กับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 172 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน และนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี พบว่า การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ 2) การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และ 3) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี ภาพรวม

	การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ	4.21	0.21	มาก
2	การผลิตและพัฒนากำลังคนการวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	4.17	0.20	มาก
3	การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	4.19	0.18	มาก
4	การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา	4.18	0.19	มาก
5	การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	4.15	0.19	มาก
6	การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการศึกษา	4.16	0.18	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.18	0.11	มาก

2. แนวทางการส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี

2.1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) มีการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ โดยการน้อมนำพระราชดำริด้านการศึกษาและศาสตร์พระราชามาวางแผน ประชุมชี้แจงครูและบุคลากร 2) มีการจัดโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) จัดระบบการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ ด้านอาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ 4) มีการจัดโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณธรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง 5) มีการจัดการระบบการป้องกันที่เข้มแข็งและยั่งยืน 6) มีการกำหนดลงในหลักสูตรของสถานศึกษา และนำไปสู่การออกแบบโครงสร้างการสอน และแผนการสอนของครูผู้สอน

2.2 การจัดการศึกษาเพื่อการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) มุ่งเน้นการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการเตรียมกำลังคนเพื่อสู่ตลาดแรงงาน 2) มีโครงการการฝึกอาชีพ ฝึกทักษะตามที่ตนเองถนัด โดยมีโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศและชุมนุมตามที่นักเรียนสนใจ 3) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 4) มีการให้ความสำคัญกับการพัฒนาเรื่อง Soft Skills ควบคู่กับการพัฒนาความรู้

2.3 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมรักการอ่าน และเสริมสร้างปัญญาด้วยสมาธิ 2) ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสมเต็มตามศักยภาพในแต่ละช่วงชั้น 3) มีการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกโรงเรียน 4) มีการสร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ด้วยโครงการต่าง ๆ 5) มีนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยี เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาออกแบบเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน 6) โรงเรียนควรเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในโรงเรียนเอง

2.4 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) มีโครงการเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ 2) มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศนักเรียนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา หาทางเพื่อช่วยเหลือนักเรียนจนสามารถเรียนจบการศึกษาภาคบังคับ/ขั้นสูงสุดของโรงเรียน 3) มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการเพื่อช่วยเหลือนักเรียน

2.5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) มีการส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม 2) เน้นให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามที่หลักสูตรกำหนด 3) ดำเนินการตามโครงการ "Zero Waste" หรือ "การจัดการขยะเหลือศูนย์" ตามหลัก 3R คือ Reduce หรือ การลดปริมาณขยะ Reuse หรือ การใช้ซ้ำ และ Recycle หรือการนำกลับมาใช้ใหม่ 4) ออกแบบเนื้อหาการเรียนรู้เรื่องการดูแลและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในหลักสูตรการเรียนของโรงเรียน

2.6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา กำหนดขอบข่ายโครงสร้างงาน หน้าที่ให้กระชับ ชัดเจน สื่อสารสร้างความเข้าใจการรับรู้ร่วมกัน 2) มีการจัดตั้งที่ปรึกษาของโรงเรียนโดยต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านการศึกษากการตลาด และมีศักยภาพ 3) การประสานความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามาร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน 4) มีการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และควรมีการดำเนินงานที่เป็นระบบตรวจสอบได้ อย่างเช่น PDCA

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรีมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรีเห็นว่าเป็นนโยบายเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนในการกำหนด โดยมีหลักการและเหตุผลที่สำคัญหลายประการ ขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการกำหนดนโยบาย ได้แก่ ขั้นตอนการวิจัยและการวิเคราะห์นโยบาย ขั้นตอนการพัฒนาและกำหนดโครงสร้างนโยบาย ขั้นตอนการเสนอใช้และการนำนโยบายไปปฏิบัติ และขั้นตอนการประเมินผลและการประเมินผลนโยบาย นโยบายเป็นกรอบสำหรับการตัดสินใจและเป็นแนวทางในการบริหารงานและตัดสินใจของผู้บริหาร จึงทำให้การปฏิบัติตามนโยบายอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชลิต ขุนทิพย์ และรุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2562) ผลการวิจัยพบว่า การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 สู่การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับ ศรีดา ตันทะอทิพานิช, ชญาพิมพ์ อูสาโห และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2564) ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายคือ นักการเมือง สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ระดับมาก

2. แนวทางการส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี

ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติดำเนินการโดยการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขโดยการน้อมนำพระราชดำรัสด้านการศึกษาและศาสตร์พระราชมารวางแผน ประชุมชี้แจงครูและบุคลากร กำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินในแต่ละประเด็นโดยการออกแบบกิจกรรมในเชิงบูรณาการ รวมถึงการจัดโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณธรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติเป็นยุทธศาสตร์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งคุณธรรม จริยธรรม ปลอดภัย และสมานฉันท์และปลูกฝังคุณลักษณะความเป็นพลเมือง และคุณธรรม จริยธรรมให้กับคนไทยทุกคน เพื่อความมั่นคงในชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ กันตนา มาใหญ่ และสุปราณี ธรรมพิทักษ์ (2562) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ประกอบไปด้วยปัจจัย 7 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินนโยบายเฉพาะ การมีมาตรฐานในการสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย การที่ชุมชนท้องถิ่นให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา การจัดสรรงบประมาณ การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา กฎระเบียบชัดเจนและกลไกขับเคลื่อนนโยบาย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เชื่อมโยงกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่ที่เป็นรูปธรรม

ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยมุ่งเน้นการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการเตรียมกำลังคนเพื่อสู่ตลาดแรงงาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับดำรงชีวิตและมีคุณภาพได้มาตรฐานสากลผ่านโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนานักเรียนเต็มตามศักยภาพ ตามความสนใจและความถนัดของนักเรียนแต่ละบุคคลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเรื่อง Soft Skills ควบคู่กับการพัฒนาความรู้ โดยจัดทำหลักสูตรการสอนที่ต้องตอบโจทย์ความต้องการและบริบทของสังคม ต้องนำไปสู่การสร้างทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ Communication Skills, Creativity Skills, Collaboration Skills และ Critical thinking Skills ทั้งนี้เนื่องจากการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเป็นยุทธศาสตร์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะตรงกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและผลผลิต รวมทั้งเพิ่มผลิตภาพของกำลังแรงงานของประเทศ ด้วยการกำหนดกรอบทิศทางและเป้าหมายการผลิตและพัฒนากำลังคนที่ชัดเจนในสาขาต่าง ๆ เพื่อสร้างกำลังคนให้มีสมรรถนะ ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รองรับพลวัตของโลกและการแข่งขันในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ ประเทศไทย 4.0 ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ (2562) กล่าวว่า การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น เป็นพลเมืองดีของชาติ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 พัฒนานตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ดำเนินการโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมรักการอ่านและเสริมสร้างปัญญาด้วยสมาธิ สนับสนุนให้นักเรียนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม เต็มตามศักยภาพในแต่ละช่วงชั้น มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพมีการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา จัดหาสื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับตัวผู้เรียน ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ ด้านเทคโนโลยี เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาออกแบบเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นยุทธศาสตร์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงผู้สูงอายุ โดยการจัดบริการการศึกษาและการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของคนทุกกลุ่มเป้าหมายและทุกช่วงวัย ด้วยหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับที่มีมาตรฐาน ด้วยรูปแบบและช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสม สอดคล้องกับพัฒนาการของช่วงวัย สื่อการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดรูปแบบ เวลาและสถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2566) ที่กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน ทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน และเป็นแนวทางการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพศักยภาพอย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 ในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง

และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดี ของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง

ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ควรดำเนินการ โดยมีโครงการเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เช่น การเยี่ยมบ้านนักเรียน มีระบบคัดกรองนักเรียนยากจนเพื่อจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนด้อยโอกาส โรงเรียนควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการเพื่อช่วยเหลือนักเรียนโดยการจัดกิจกรรม มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ติดตาม ดูแล และให้ความช่วยเหลือ เพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคแก่นักเรียน ด้อยโอกาส เพื่อช่วยเหลือนักเรียนจนสามารถเรียนจบการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา เป็นยุทธศาสตร์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคให้แก่คนทุกช่วงวัย ทุกกลุ่ม ทุกพื้นที่ และทุกระดับการศึกษา ในการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพในรูปแบบที่เหมาะสม ทัดเทียมกัน ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และพัฒนาเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาและข้อมูลอื่น ที่เกี่ยวข้องให้เป็นระบบเดียวกันสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกัน เพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรม และทั่วถึง รวมถึงด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และ ความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนด กลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต

ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมดำเนินการโดยการส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการปฏิบัติในการดำเนินชีวิตให้กับนักเรียน โดยเน้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามที่หลักสูตรกำหนด ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นยุทธศาสตร์ที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างจิตสำนึก ปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม วัฒนธรรมของคนทุกช่วงวัยในพฤติกรรมเกี่ยวกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ การจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพัฒนา แหล่งเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น หลากหลาย สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (2560) กล่าวว่า ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 258 จ. ได้บัญญัติให้มีการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ครอบคลุมให้เด็กเล็กได้รับการดูแล และพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนา ผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ มีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครูให้มี

การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้านการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการศึกษาดำเนินการโดยการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา กำหนดขอบข่ายโครงสร้างงาน และหน้าที่รับผิดชอบให้กระชับ ชัดเจน สื่อสารสร้างความเข้าใจ การรับรู้ร่วมกัน การจัดตั้งที่ปรึกษาของโรงเรียนโดยต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านการศึกษา และมีศักยภาพในการช่วยสถานศึกษาระดมทรัพยากรมาพัฒนาเพื่อสร้างพื้นที่การเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการประสานความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามาร่วมกัน ส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดระบบ/รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคมและพัฒนาระบบการเงินเพื่อการศึกษาให้รัฐสามารถใช้ทรัพยากรในการกำหนดทิศทางการผลิตและพัฒนาผู้เรียนและกำลังคนของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม สนองตอบความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา และสังคม ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยนุช ลอยเลิศหล้า (2559) องค์ประกอบการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดระบบบริหารจัดการที่ดี 2) การเสริมสร้างความเป็นผู้นำของผู้บริหาร 3) การจัดกระบวนการบริหารนโยบาย และ 4) การจัดระบบบริหารแบบมีส่วนร่วม ทั้งนี้ ผลการยืนยันองค์ประกอบการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 4 องค์ประกอบ 47 ตัวแปร ซึ่งมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และความเป็นประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรีมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการน้อมนำแนวพระราชดำริ สืบสานพระราชปณิธานและพระบรมราโชบายด้านการศึกษาหรือ “ศาสตร์พระราชา” มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี ควรมีการน้อมนำแนวพระราชดำริ สืบสานพระราชปณิธานและพระบรมราโชบายด้านการศึกษาหรือ “ศาสตร์พระราชา” มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการผลิตและพัฒนาากำลังคนการวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกและการบูรณาการองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (Stem Education) อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหาร

สถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี ควรมีการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกและการบูรณาการองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์อย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี ควรมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการดำเนินการส่งเสริมประชากรวัยเรียนทุกคนให้เข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี ควรมีการดำเนินการส่งเสริมประชากรวัยเรียนทุกคนให้เข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

5. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และการจัดการในสถานศึกษาที่สร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรีควรมีการส่งเสริมการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและการจัดการในสถานศึกษาที่สร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

6. ด้านการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการดำเนินการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานเชื่อมโยงและเข้าถึง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี ควรมีการดำเนินการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานเชื่อมโยงและเข้าถึง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี

2. ควรมีการศึกษาประสิทธิผลที่เกิดขึ้นหลังการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2566. <https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-2023/>
- กันตนา มาใหญ่ และสุปราณี ธรรมพิทักษ์. (2562). รูปแบบการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี. *วารสารด้านการบริหารรัฐกิจ และการเมือง*, 8(3), 1 - 23.
- คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. (2560). *แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน เลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- ชลิต ขุนทิพย์ และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2562). การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 สู่การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ “วลัยลักษณ์วิจัย” ครั้งที่ 11* วันที่ 27 - 28 มีนาคม 2562 (SS.135: หน้า 1-7). <http://wjst.wu.ac.th/index.php/wuresearch>
- ปิยนุช ลอยเลิศหล้า. (2559). *การนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตดุสิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Silpakorn University Central Library. <http://www.opac.lib.su.ac.th/record=b1439923>
- พระมหาสมบุญธรรมโม. (2557). บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ บริหารศรัทธา*, 1(1), 89 - 102. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDMCU/article/download/143128/105961/>
- ภราดร เสริมบุญ. (2560). *การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลสู่การปฏิบัติในพื้นที่ระดับกลุ่มจังหวัด* [วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง]. Ramkhamhaeng University. https://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/files/2560_1561117872_6014830005.pdf
- วชิระ พลพิทักษ์. (2563). *ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ในจังหวัดนครพนม* [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร]. SNRU e-Thesis. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/2020042260632250107_cov.pdf
- ศรिता ตันทะอธิพานิช, ชญาพิมพ์ อุสาโห และพฤทธิ ศรีบรรณพิทักษ์. (2564). กลยุทธ์การกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ สำหรับนโยบายการจัดการหาเครื่องคอมพิวเตอร์แท็บเล็ตให้แก่โรงเรียน. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 49(1), 1 - 18. <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol49/iss1/5/>
- ศศิดา แวงไทย. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 6(1), 7 - 11.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579)*. สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา.

_____. (2563). *รายงานผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติ*
พ.ศ. 2560 - 2579 ช่วงปี พ.ศ. 2560 - 2562. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560 - 2579*.
สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี. (2566). *ข้อมูลสารสนเทศในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี*
ประจำปี 2565. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี.

Edwards, G.C. & Sharkansky, I. (1978). *The Policy Predicament: Making and Implementing Public*
Policy. W.H. Freeman.

Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sampling Size for Research Activities. *Education*
and Psychological Measurement, 30(3), 607 - 610.